

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΛΟΓΙΚΗΣ - ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ Β΄ ΛΥΚΕΙΟΥ (2023-24)

Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

1. ΞΕΚΙΝΩΝΤΑΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΠΟΡΙΑ – ΤΟ ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑ (13 διδακτικές περιόδους)

1.1 Η Ιδιαιτερότητα της Φιλοσοφικής Σκέψης

1.1.1	Τι εστίν Φιλοσοφία; Ορισμός του “φιλοσοφείν”.	(1 δ.π.)
1.1.3	Το ζήτημα της “αρχής” (Θαλής, Αναξίμανδρος, Αναξίμανδρος) και της “δομής” (Ηράκλειτος, Παρμενίδης, Δημόκριτος) του κόσμου στην προσωκρατική Φιλοσοφία.	(2 δ.π.)

1.2 Βασικοί Στόχοι της Φιλοσοφικής Δραστηριότητας

1.2.1	Το “φιλοσοφικό επιχείρημα” ως απαίτηση για τις πιο βασικές πεπτοιθήσεις. Οι προϋποθέσεις της “φιλοσοφικής αναζήτησης”.	(2 δ.π.)
1.2.2	Ο άνθρωπος και ο κόσμος. Από τη θεωρία των Σοφιστών στη Φιλοσοφία του Σωκράτη.	(2 δ.π.)

1.3 Κλάδοι της Φιλοσοφίας και Επιστήμες

1.3.1	Η Φιλοσοφία προηγείται και έπεται των επιστημών.	(1 δ.π.)
1.3.2	Κλάδοι της Φιλοσοφίας: «Γνωσιολογία», «Οντολογία-Μεταφυσική», «Λογική», «Ηθική», «Αισθητική».	(2 δ.π.)

1.4 Φιλοσοφία και Κοινωνία

1.4.1	Η κοινωνική και πολιτική διάσταση της Φιλοσοφίας.	(1 δ.π.)
1.4.2	Ο φιλόσοφος και η εξουσία: Σενέκας και Μάρκος Αυρήλιος.	(1 δ.π.)

1.5 Φιλοσοφία και Ιστορία

1.5.1	Από την «Ιστορία της Φιλοσοφίας» στη «Φιλοσοφία της Ιστορίας».	(1 δ.π.)
-------	--	----------

2. ΚΑΤΑΝΟΩΝΤΑΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ – ΣΚΕΨΗ, ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ (19 διδακτικές περιόδους)

2.1 Γλώσσα και Σκέψη

2.1.1	Η άρρηκτη σχέση μεταξύ «γλώσσας» και «σκέψης». Μπορώ να σκεφτώ χωρίς λέξεις;	(2 δ.π.)
-------	--	----------

2.2 Λέξεις, Νόημα και Καθολικές Έννοιες

2.2.1	Λέξη, πράγμα και νόημα. «Έννοιες» και «Καθολικές Έννοιες» ή «Καθόλου Όντα».	(2 δ.π.)
2.2.2	Από τους δύο κόσμους του Πλάτωνα στον έναν κόσμο του Αριστοτέλη.	(2 δ.π.)

2.3 Τι είναι η Αλήθεια;

2.3.1	Από την «ασφάλεια» του ψεύδους στην «ανασφάλεια» της αλήθειας: η πλατωνική <i>Εικόνα του σπηλαίου</i> .	(2 δ.π.)
2.3.2	Ο ορισμός της αλήθειας. Η «σωκρατική μέθοδος» για την αναζήτηση της αλήθειας.	(2 δ.π.)

2.3.3	Θεωρίες για την αλήθεια.	(3 δ.π.)
2.4 Λογική και Φιλοσοφία		
2.4.1	Οι νόμοι της «ορθής σκέψης» και το «έγκυρο επιχείρημα».	(2 δ.π.)
2.5 Η Λογική μέσα στο χρόνο		
2.5.1	Οι απαρχές της Λογικής.	(2 δ.π.)
2.6 Η Λογική του Αριστοτέλη		
2.6.1	Η αριστοτελική Λογική και η διαμόρφωση του «έγκυρου συλλογισμού».	(2 δ.π.)
3. ΠΡΟΤΑΣΙΑΚΗ ΛΟΓΙΚΗ – Η ΕΓΚΥΡΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΩΝ (35 διδακτικές περιόδους)		
3.1 Γλώσσα – Πρόταση – Αληθοτιμή Πρόταση		
3.1.1	Η λειτουργία του όρου «πρόταση» στη Λογική. Η «αληθοτιμή» μίας πρότασης και οι «ταυτόσημες προτάσεις».	(2 δ.π.)
3.2 Σύνδεσμοι – Πίνακες Αληθοτιμών		
3.2.1	Ο «πίνακας αληθείας» ενός «συνδέσμου». «Μονοθέσιος» ή «διθέσιος σύνδεσμος».	(2 δ.π.)
3.3 Συμβολική Γλώσσα – Προτασιακές Μεταβλητές (↓)		
3.3.1	«Τεχνητή» και «φυσική» γλώσσα. Η λειτουργία των «προτασιακών μεταβλητών».	(2 δ.π.)
3.4 Σύζευξη (Λ) – Διάζευξη (V) – Άρνηση (¬)		
3.4.1	Η χρήση της «συζευκτικής» πρότασης.	(2 δ.π.)
3.4.2	Η χρήση της «διαζευκτικής» πρότασης.	(2 δ.π.)
3.4.3	Η χρήση της «άρνησης» μιας πρότασης.	(2 δ.π.)
3.5 Συνεπαγωγή (→)		
3.5.1	Η χρήση της υποθετικής πρότασης. «Ηγούμενος» (ή λόγος) και «επόμενος» (ή ακολουθία) όρος.	(3 δ.π.)
3.6 Προτασιακός Τύπος (ή «πρόταση» στην τυπική γλώσσα του Προτασιακού Λογισμού)		
3.6.1	«Απλές» και «σύνθετες» προτάσεις. Οι κανόνες κατασκευής και ο κύριος σύνδεσμος ενός τύπου.	(3 δ.π.)
3.7 Πίνακας Αληθείας ενός Τύπου		
3.7.1	Ο «πίνακας αληθείας» ενός τύπου, εν σχέσει με τον αριθμό των μεταβλητών του.	(3 δ.π.)
3.8 Παράφραση – Μετάφραση – Τυποποίηση – Παραδείγματα Τυποποίησης		
3.8.1	Η «παράφραση» και η «μετάφραση» ως διαδικασίες της γλώσσας. Η «τυποποίηση» μέσα από παραδείγματα.	(3 δ.π.)
	Σύνολο διδακτικών περιόδων	56
	Επαναλήψεις - Διαγωνίσματα	4
	Σύνολο	60 δ.π.

Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ

.. συνέχεια 3^{ης} Ενότητας

3.9 Ταυτολογία – Αντίφαση

3.9.1	Οι οριακές περιπτώσεις της «ταυτολογίας» και της «αντίφασης».	(2 δ.π.)
-------	---	----------

3.10 Το Επιχείρημα

3.10.1	Το «επιχείρημα» και το «σχήμα του επιχειρήματος».	(3 δ.π.)
--------	---	----------

3.11 Το Έγκυρο Επιχείρημα

3.11.1	Οι «συνθήκες εγκυρότητας» ενός επιχειρήματος. Η περίπτωση του «αντιπαραδείγματος».	(4 δ.π.)
3.11.2	Η διάκριση και η σχέση μεταξύ «έγκυρου» και «ορθού» επιχειρήματος.	(2 δ.π.)

4. ΑΝΑΖΗΤΩΝΤΑΣ ΤΗ ΓΝΩΣΗ – ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΠΩΣ ΤΗΝ ΑΠΟΚΤΟΥΜΕ; (22 διδακτικές περίοδοι)

4.1 Το ερώτημα για τη δυνατότητα της Γνώσης

4.1.1	Η δυνατότητα και η εγκυρότητα της Γνώσης. Βασικές αρχές του «Σκεπτικισμού».	(3 δ.π.)
4.1.2	Η θέση για την αδυνατότητα της γνώσης. Μορφές αρχαίου και νεότερου «Σκεπτικισμού».	(3 δ.π.)

4.2 Το πρόβλημα του ορισμού της Γνώσης

4.2.1	Η προσπάθεια ορισμού της Γνώσης και η αναγκαιότητα αιτιολόγησης των πεποιθήσεων.	(3 δ.π.)
-------	--	----------

4.3 Θεωρίες για την πηγή της Γνώσης

4.3.1	Ορθολογισμός (ή Ρασιοναλισμός).	(3 δ.π.)
4.3.2	Εμπειρισμός.	(3 δ.π.)
4.3.3	Καντιανή – Συνθετική προσέγγιση.	(4 δ.π.)

4.4 Τα Αντικείμενα της Γνώσης

4.4.1	Μεταφυσικές θέσεις για τα αντικείμενα της Γνώσης.	(3 δ.π.)
-------	---	----------

5. ΔΙΕΡΕΥΝΩΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ – ΣΧΕΣΗ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ (11 διδακτικές περίοδοι)

5.1 Φιλοσοφία – Γνώση – Επιστήμη

5.1.1	Η Φιλοσοφία ως πηγή των επιστημών.	(3 δ.π.)
-------	------------------------------------	----------

5.2 Η επίδραση του Εμπειρισμού

5.2.1	Γνωσιολογία και Θεωρία της Επιστήμης. Ο εμπειρικός έλεγχος ως δυνατότητα επαλήθευσης (επικύρωσης) ή διάψευσης της επιστημονικής γνώσης και θεωρίας.	(3 δ.π.)
-------	---	----------

5.3 Τι Πρέπει να είναι η Επιστήμη ή τι Είναι;

5.3.1	Η Επιστήμη μέσα στο ιστορικό γίνεσθαι: η εξέλιξη των διαφορετικών τρόπων αντίληψης και η εναλλαγή των επιστημονικών προτύπων.	(3 δ.π.)
-------	---	----------

5.4 Επιστήμη, Τεχνική, Τεχνολογία

5.4.1	Η πορεία του πνεύματος από την τεχνική στην επιστήμη και από την επιστήμη στην τεχνολογία.	(2 δ.π.)
	Σύνολο διδακτικών περιόδων	44
	Επαναλήψεις - Διαγωνίσματα	8
	Σύνολο	52 δ.π.
	Σύνολο έτους	112 δ.π.